

## #WORLDPRESS

## Kiállításon a földi pokol - Dobráter Janka beszámolója



ajon hány képet pörgetünk át egy nap Instán?

Másfél óra, 151 kép. Nem, ez nem a napi Insta-átlag – 2020-ban a járvány ellenére újra megtekinthető volt a World Press kiállítás Budapesten, amit a világ 120 városában több mint 4 millióan látogattak meg.

Insta-grammban mérve is figyelemre méltó ez a mennyiség. 151 kép, 151 megrázó történet kapcsol össze 4 millió embert.

Kapcsolatteremtés, történetek, közösség. A 2000-es évek legnagyobb technológiai jelszavának égisze alatt – „connectivity” – elindulnak korunk legmeghatározóbb közösségi oldalai, és ezzel beindul a képdaráló. Vajon abban a 21.századi kultúrában, ahova napi 70 millió képet töltenek fel az Instagramra, mennyi értéke, hitele van még a képnek? Egy-egy megörzött, megosztott pillanatnak? Mi az, ami valóban összeköt minket, mindannyiunkat?

A World Press kiállítás nem csak azért hihetetlenül népszerű, mert a világ legrangosabb fotós díjai kerülnek kiosztásra, hanem azért is, mert kontrasztot ad. Jó-rossz, szép-rút, bűn-kegyelem, nyomor-luxus, egészség-betegség, örömfájdalom – feketén-fehéren festi elénk egy dualista világ pillanatképeit. És aztán ott vannak a szürke árnyalatai is. Meg a színes képek – szivárványt mindenhova!...

151 kép, sors, történet, 151 féle szenvedés. A World Press kiállításra belépve kilépünk a retusált, szűrt életünkből, s belépünk máséba. Maszkban, de kendőzetlenül. Belépünk, kilépünk, kiállunk, megállunk, megállítjuk a pörgetést, a pörgetést, szemlélünk. Nem, akárhogy is nézem, ezt nem osztanánk meg Instagramon.

Nehéz, kéretlen tartalom, szűrni kéne a 21. századi gyomornak.

A FOMO (Fear of Missing Out), ma már mindannyiunk által ismert fogalom. Népbetegség, persze mi nem... És mégis – a szenvedésről mégis lemaradnánk, a szenvedést jó lenne továbbgörgetni. A kép mögött: pokol – nem választhatok, nem volt lehetőségük. A kép előtt: luxus – becsukhatjuk a szemünket, továbbgörgethetjük, elléphetünk, megengedhetjük magunknak, mert „megérdemljük”. S bár az egész világot bejárja a kiállítás, a szenvedéshez mégse kell messzire mennünk. Elég reggel kilépünk az utcára, fölhívunk egy szerettünket, vagy levonnunk a maszkunkat és tükörbe nézni. Elég görgetnünk a médiát, és mindenkinek szebb a reggeli kávéja, az új nője, kocsija, háza, cukibb a kutyája, jobban szereti Istent, és szebb helyekre utazik. Szüretlen és szűrt valóságok. Tükör által homályosan.

Görgetünk, és valójában kevés kép „üt” már. A kiállításon továbblépek, és minden kép üt. Maszkban ácsorgok, de előttem a leplezetlen valóság. És megijeszt, hogy ahhoz, hogy a fotósok hiteles képeket készítsenek, ott kellett lenniük. Ott, amikor egy Paradise nevű kisvárost letarolt a tűzvész. Ott, amikor megörnyedt édesanyák egy marék földet kaptak vissza a gyermekük helyett. Ott, amikor Hitler születésnapját ünnepelte pár lelkes amerikai fiatal, vagy amikor Nairobiban terroristatámadás érte a várost. Be kellett sétálni azokba a menekülttáborokba, meg kellett állni, meg kellett hallgatni a történeteket, hagyniuk kellett, hogy formálhasson. Jókor voltak jó helyen? Nem biztos. De tudtak figyelni, megállni, hallgatni. Vajon mi kell ahhoz, hogy mi is hiteles fotókat készítsünk?...

Hol van Isten? – bukik ki belőlem 151 kép és másfél óra után. Eszembe jut, hogy rajzórán tanultam, hogy időnként föl kell állnunk, el kell

távolodnunk a képtől, hogy rálátást, perspektívát nyerjünk – aztán vissza a részletekbe. Talán keresztényként, megtért emberként ez a mi ajándékunk: nem válaszokat, de perspektívát kapunk; szabadságot és teret arra, hogy kicsit eltávolodhassunk a részletektől, hogy megláthassuk a nagyobb képet.

Lehet-e a szenvedésről beszélni Isten nélkül? Ezeket a történeteket szemlélve a szenvedés Isten hiánya – a Bibliát szemlélve viszont Isten a szenvedés részese. Nem vonja ki magát, nem hunyja be a szemét, nem görget tovább, nem szűr vagy retusál. Részt vesz, elhordoz, föloldoz. Ha a szenvedés a jó hiánya, kell legyen valami jobb, Isten szeretete annyival tágabb kell legyen, mint ismerem...

Isten nem a kontrasztban van, hanem a kapcsolatban. A kontraszt kérdésekhez vezet el, a kérdések pedig Istenhez. És Isten Úr a kontraszton.

Ettünk a mindentudás fájáról, mégse tudunk mindent, mégse értünk mindent. De tudunk-e még kérdéseket föltenni? Kisétálok a Múzeumkertből, és végtelen hálával tölt el, hogy van Kinek föltennem őket...